

Grinsted landbrugsskole

Grinsted den 14.marts 2018

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Dagens program

- Kl. 9.00 – 12.00 Introduktion til Lean og hvordan arbejder vi med Lean i landbruget i praksis
- Kl. 12.00 – 12.30 : Frokost pause
- Kl. 12.30 – 15.00: Værktøjerne
- Kl.15.00: Afslutning

Lean tankegangen

Lean

1. august 2019 4 |

Hvad kan Lean i landbruget

- Hjælpe med at få motivere medarbejderne
- Gøre det sjovt at gå på arbejde
- Give bundlinje, ved at samle millionerne op
- Give tilfredse kunder
- Sætte mål og nå målene
- Få struktur og planlægning ind i hverdagen

Hvad er Lean?

- Oversat betyder det "Trimmet eller rationel"
- Lean er det ekstra gear
- Det er en filosofi, som bliver til en kultur

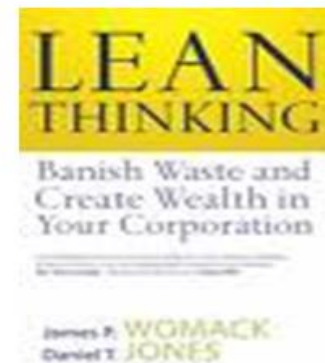
Hvor kommer Lean fra

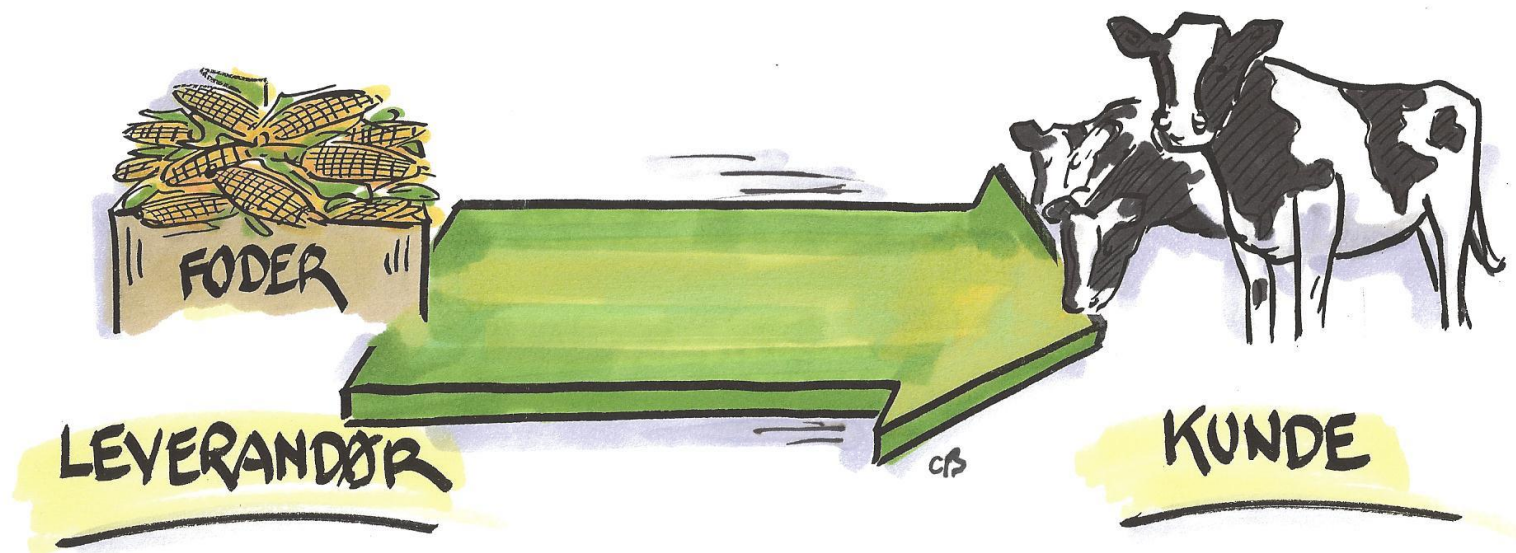
Dan Jones

Jim Womack

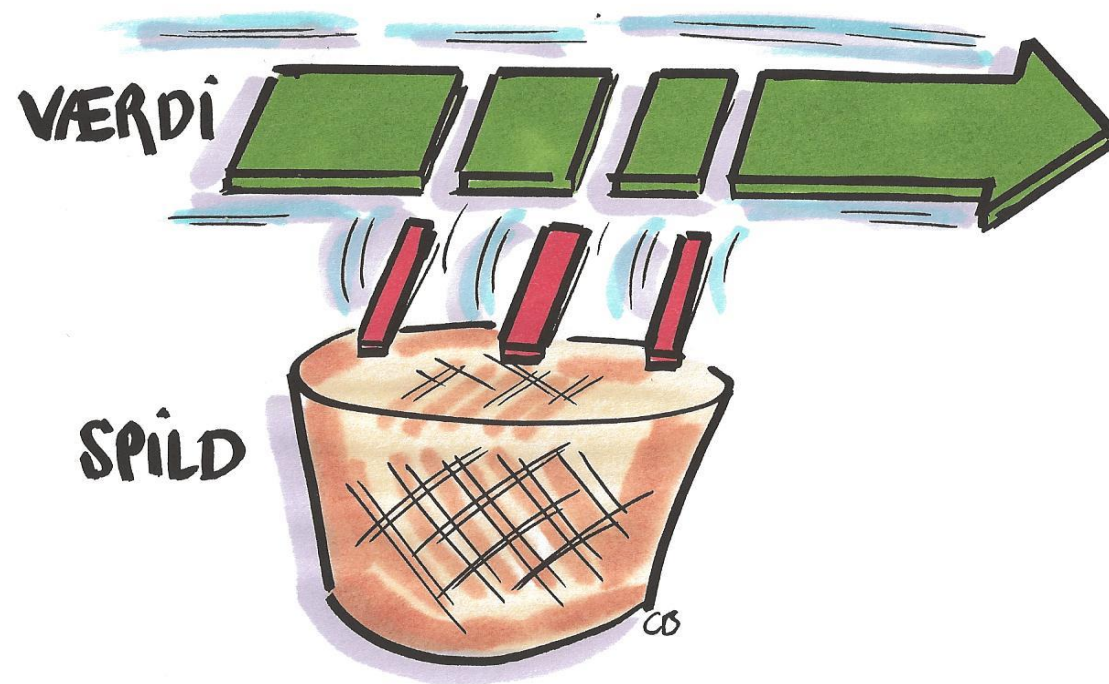

Skabe værdi

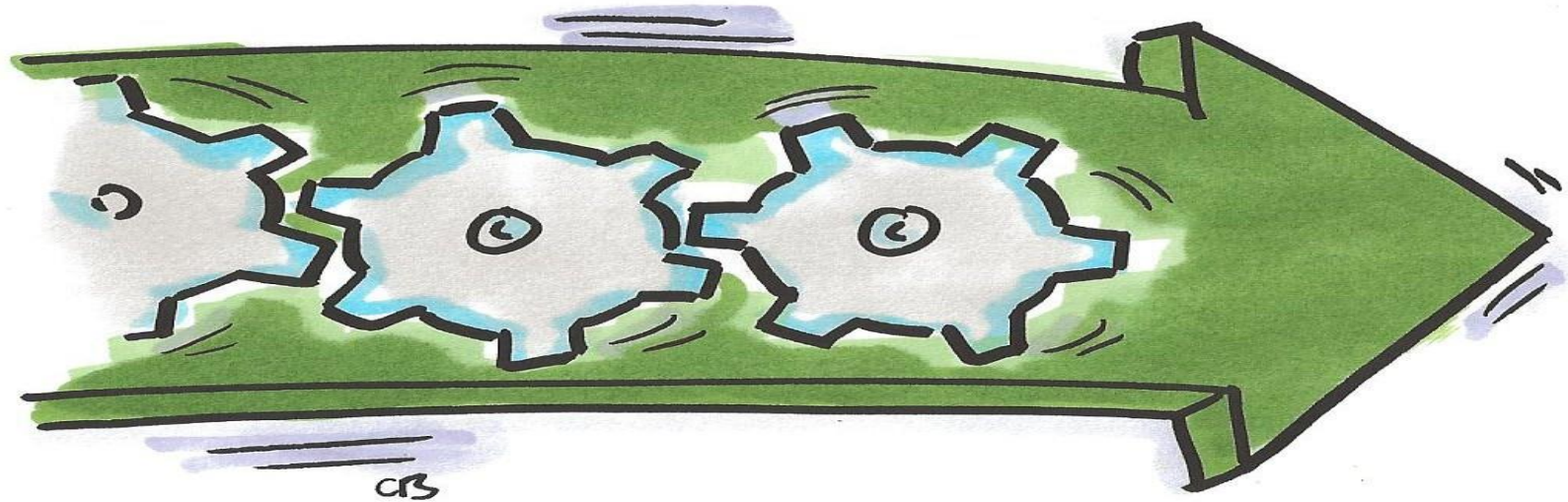
1.2.2

Fjerne spild

1.2.3

Flow

Træk Produktion ikke skub

Løbende forbedringer

Lean handler om at effektivisere, så vi undgår stress

- Ved at frigøre tid til at blive bedre, dvs. minimere fejl og arbejde kreativt
- Når vi arbejder med det rigtige, på den rigtige måde, når vi mere uden at arbejde mere

Ikke værdiskabende ting er spild

- Spild skal minimeres
- Spild findes i 8 former
 - Ventetid
 - Overproduktion
 - Transport
 - Lager
 - Bevægelse
 - Overprocessere
 - Fejl
 - Uudnyttet viden og ressourcer

Ventetid

1. august 2019 15

Transport

1. august 2019 16

Bevægelse

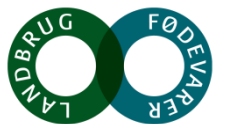
Fejl

1. august 2019 18

Overprocessere

1. august 2019 19

Lager

Uudnyttet viden og ressourcer

Spildspotter

Spot spild på bedriften

1. Oplæring i spildtyperne
2. Spotte spild i hinandens arbejdsgange
3. Fremlægning af de fundne spildtyper
4. Opfølgning

Resultat: Alle kender til spild og bliver bevidste om at undgå spild i hverdagen

Overprocessere Doing something too good

Transport

Fejl/Mistakes

Unødvendig bevægelse Unnecessary moving

Ventetid Waiting

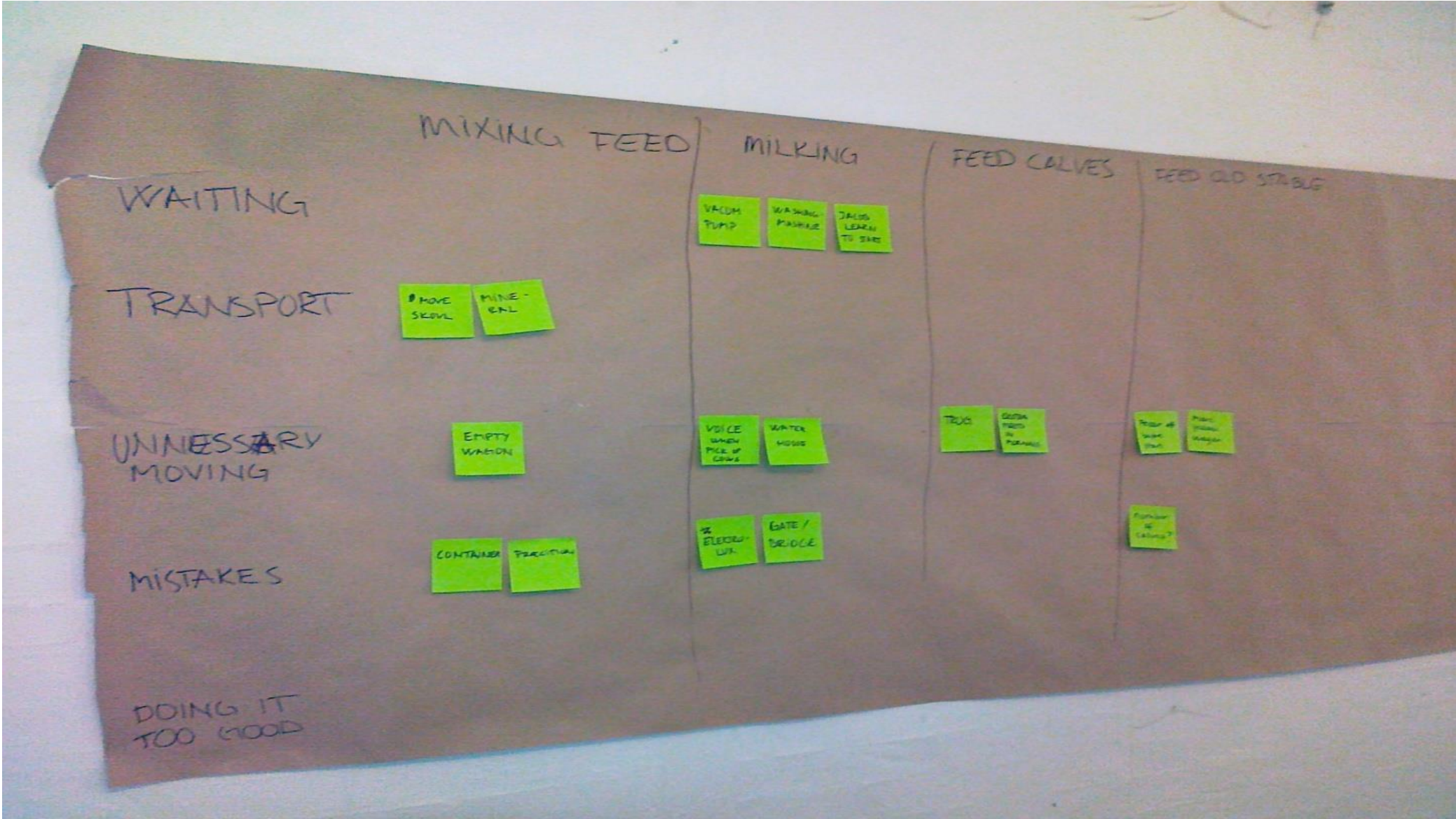
Spild spottes

- Oplær i at se spild
- Afgrænset arbejdsopgave
 - malkning
 - kalvepasning
 - foderblanding
 - hente køer til robotten
- Spotteren kigger på – laver ikke andet
- "Arbejderen" gør som han/hun plejer.

Spild-skema

Spildtype	Observation
Ventetid 	
Transport 	
Unødvendig bevægelse 	
Fejl 	
Overprocessere 	

Fremlægning af spild

Hvorfor bruger bedrifterne Lean

- Vokset i størrelse
- Flere medarbejdere
- Flere opgaver
- Flere specialiserede opgaver - man har ikke overskud til at lære medarbejderne op

Hvad er det Lean kan?

- Strukturere og standardisere rutineopgaverne
- Involvering af medarbejderne i de daglig beslutninger
- Hele tiden arbejde med forbedringsforslag
- Motivere til at ville mere
- Gøre, at man fokuserer på det, der skaber værdi

Hvordan gør vi det så?

Basis Værktøjer

- PLANLÆGNINGSTAVLEN
- TAVLEMØDER
- STANDARDER
- 5S
- TPM

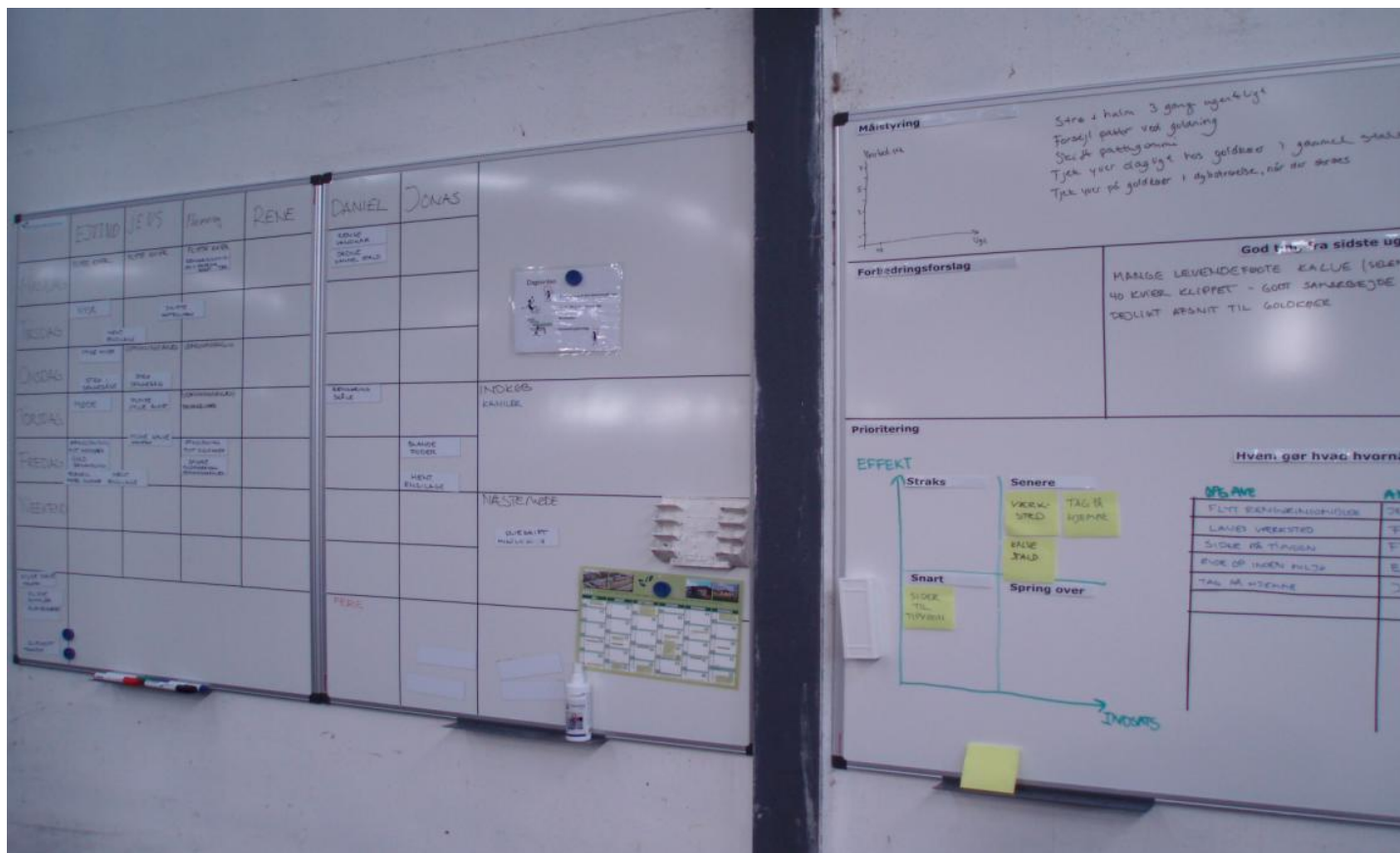
Planlægningstavlen

1. august 2019 30

Tavlemøder

1. august 2019 31

Tavlemøde

[illegible]

Lav en to-do liste

Giv ansvaret fra sig i små bider

Den gode jobstart

Medarbejder:

startdato:

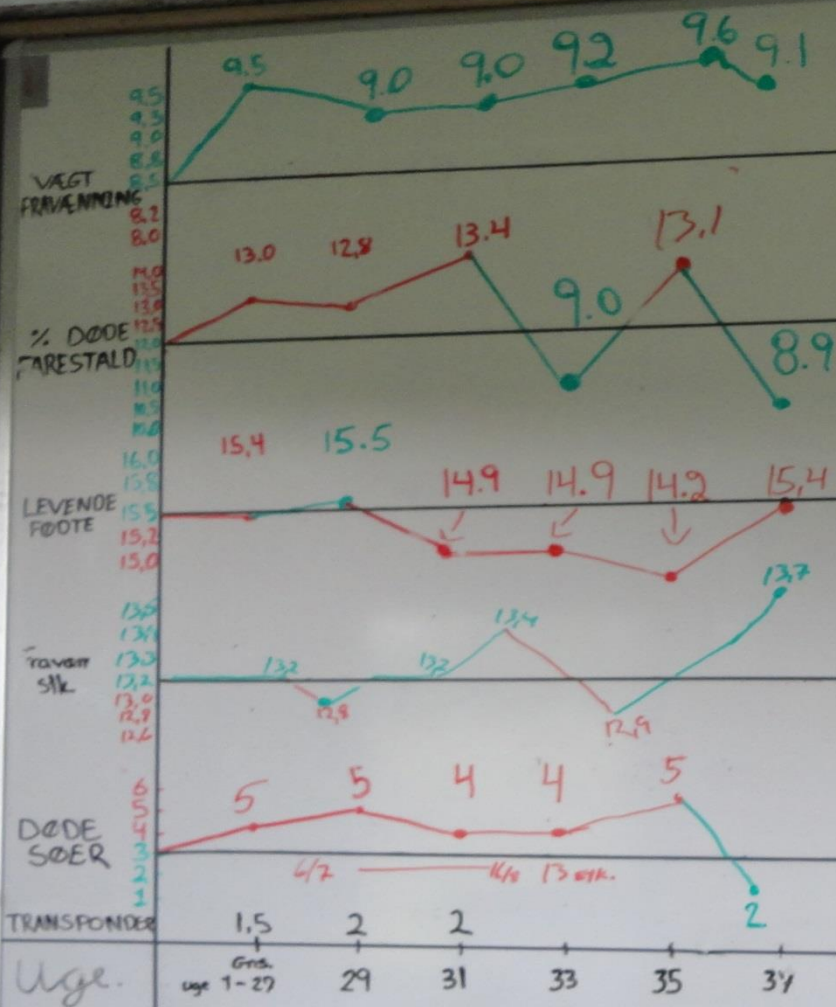
Opgaver	Beskrivelse	Tidsforbrug og kvalitet	Metode	Lærer mester	Tidsplan		Udviklingsmål
					arbejde	ansvar	
Blande foder (fodermester)	3 blandinger pr dag Holde orden ved stakken Se blande-SOP	3 timer Blandenøjagtighed max 5%	Dag 1: sidemandsoplæring Herefter: vejledning og SOP	Poul	Fra 2. dag	1.nov.	Blandenøjagtighed: 0,5%
Blande foder (elev)	3 blandinger pr dag Holde orden ved stakken Se blande-SOP	3 timer Blandenøjagtighed max 5%	Intro til læsser Intro til traktor Intro til vogn Intro kvalitet Intro orden v. stak	Poul Poul Poul Ole Ole	15. okt. 15. okt. 1. nov. 1.nov 1.nov	??	Blandenøjagtighed: 0,5%
Malkning (2. års elev)	Selv malke alle køer 2 gange dagligt Registrering af obs. på tavle	2x2,5 time Celleletal < 250.000 Nye notater hver dag	Dag 1: sidemandsoplæring Herefter: selv + vejledning	Peter (Anne)	31. okt.	1.jan.	Celleletal < 200.000
Medhjælp v. malkning (udl. medhjælp)	Samlekøer Skrabe ned Strø	2x2,5 timer Ingen ventetid i malkegrav 500 g strøelse (se standard for strøede sengebåse)	Dag 1: sidemandsoplæring Dag 1: sidemandsoplæring Dag 1-5: sidemandsoplæring	Anne	27. okt. 27. okt. 31. okt	1. dec.	2x2 timer Celleletal < 200.000

Detalje - Målstyring

- **Hvad er et godt mål?**
 - Et godt mål er et mål, som motiverer og giver energi
- **Hvorfor arbejder vi med mål?**
 - For at vide hvilken retning vi skal gå
- **Involver medarbejderne i at opstille mål**
 - Lade dem komme med forslag
 - Det øger lysten til at arbejde i en given retning, når man selv har været med til at fastlægge retningen
 - Det er nemmere at acceptere afvigelser fra ens egne ønsker, når man har været med i processen og kender begrundelsen

Nedbrydning af mål

SKALENDER 2012

SvineVet

Medicinhåndteringskursus

20. maj 2012

For gennemført:

Medicinhåndteringskursus

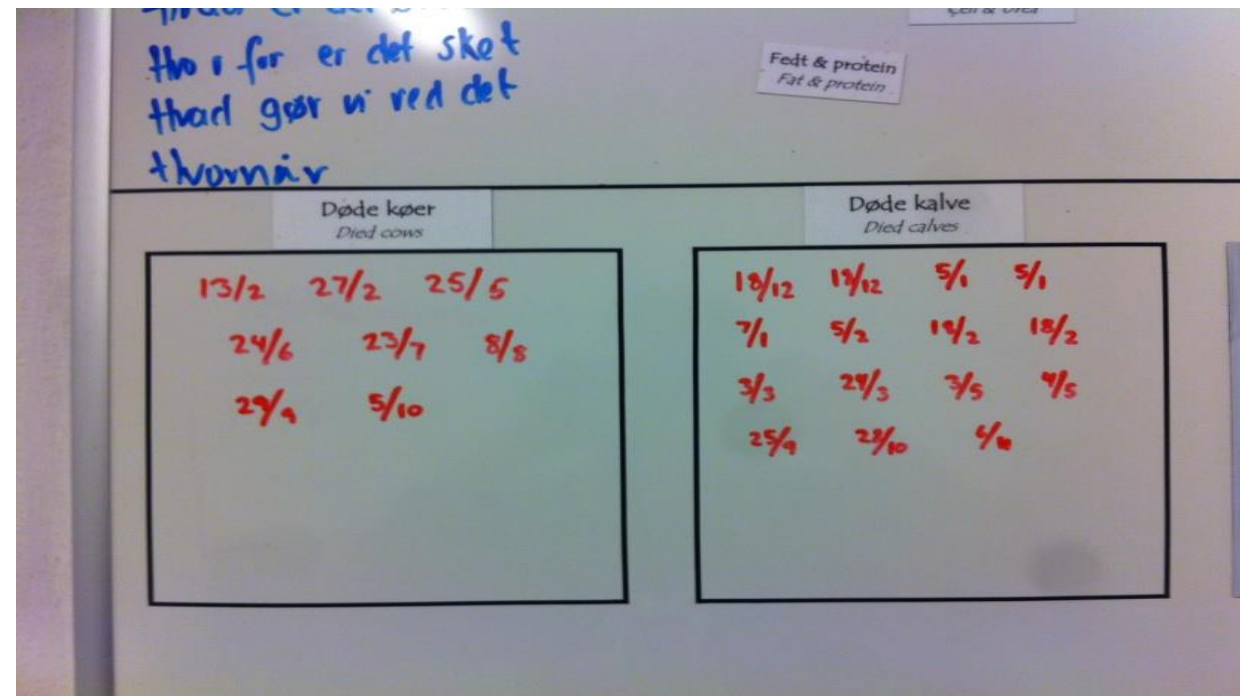
På besøg i tilgængelig træner gennemført:

- Læse og forstå lægemiddelbøger
- Forståelse af dosering
- Forståelse af virkning

Side 12 af 12

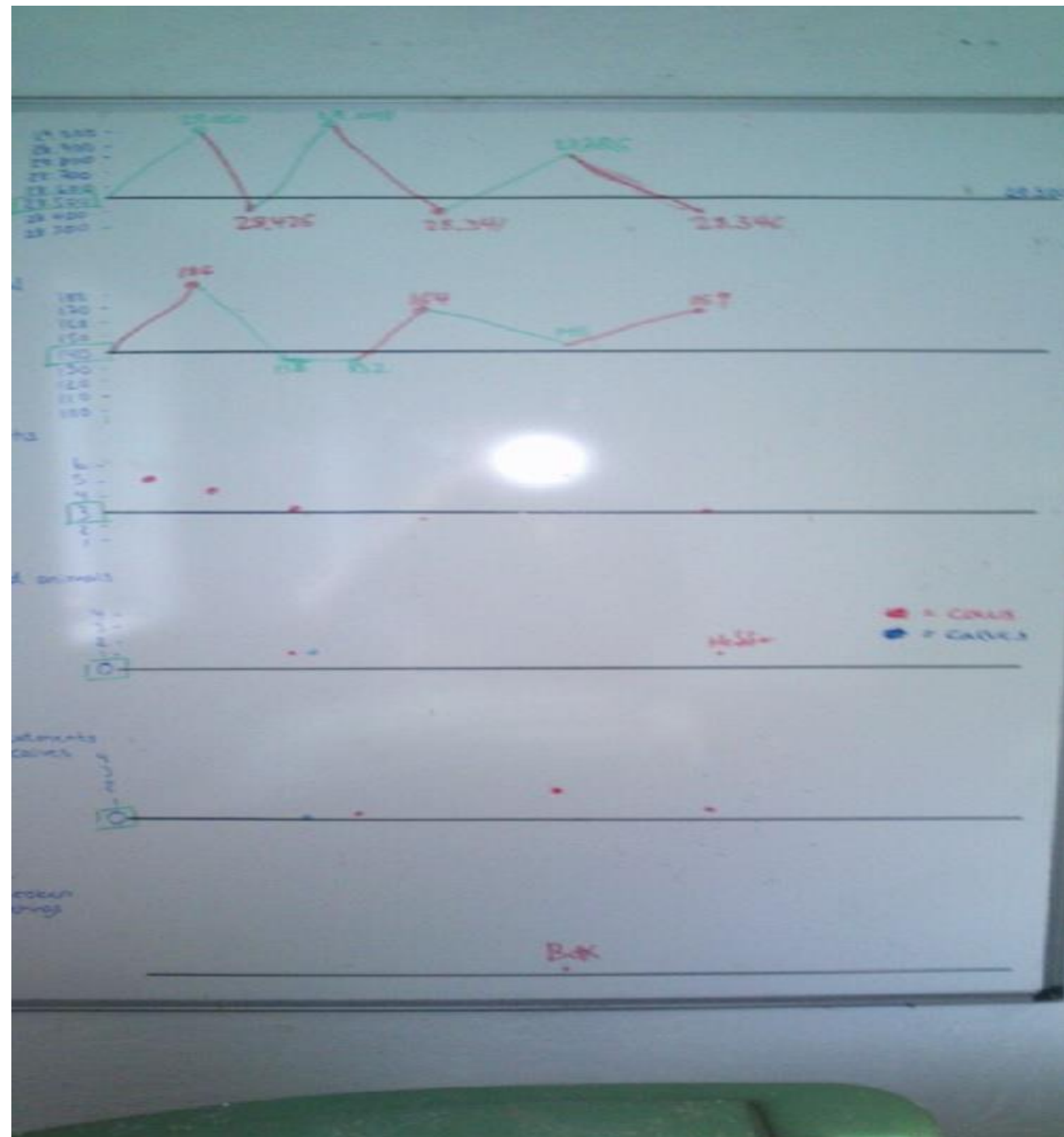
Side 12 af 12

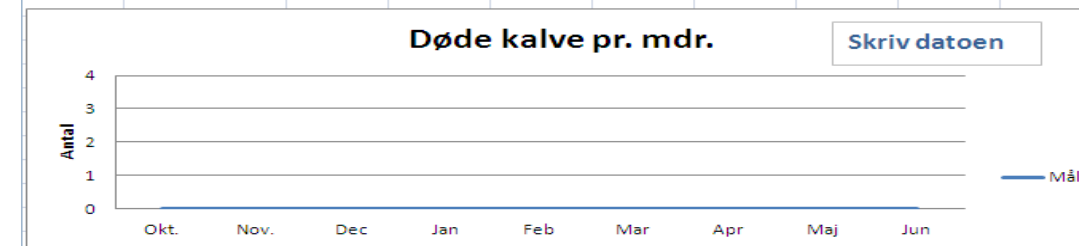
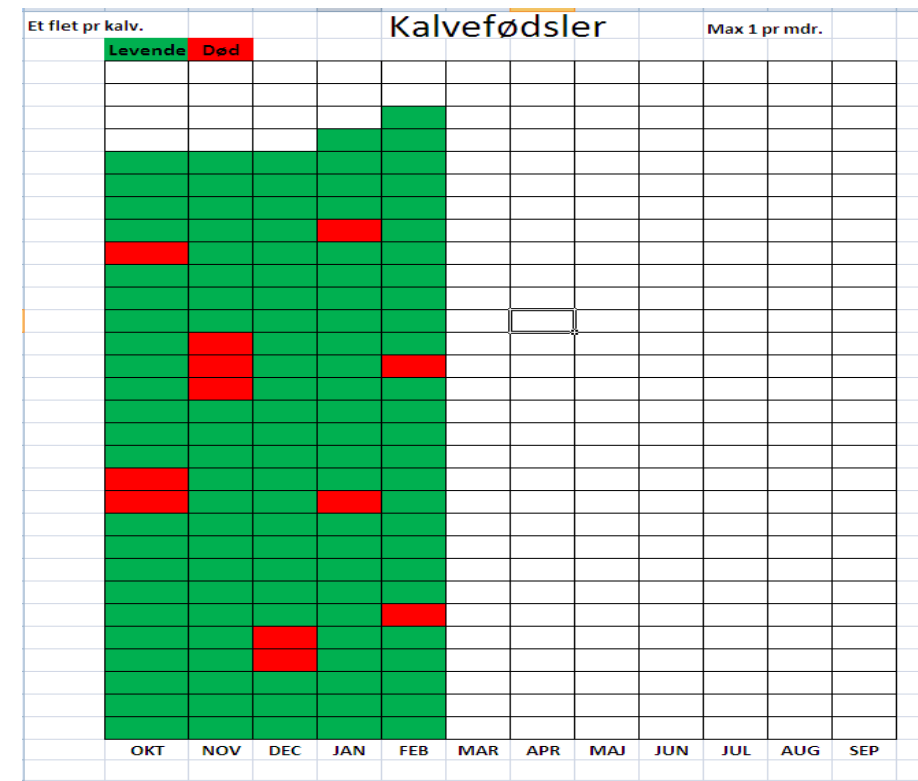
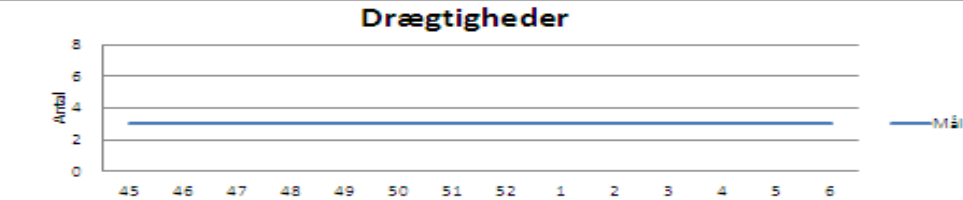
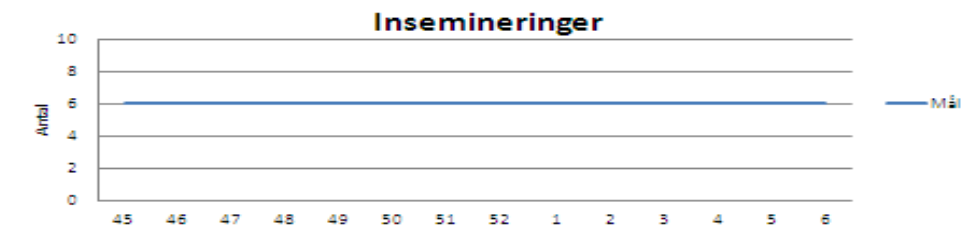
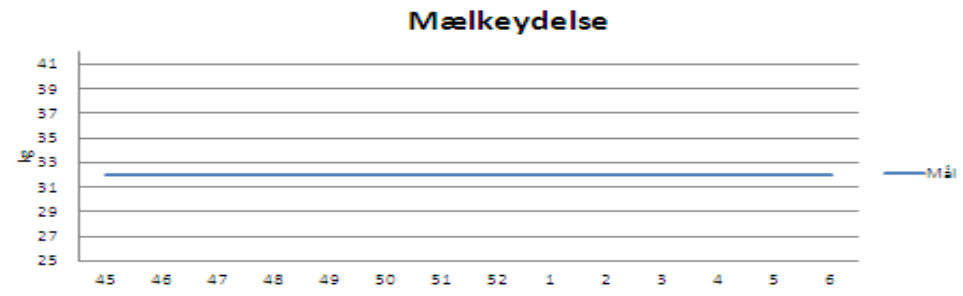
Løse Uger		Løse Uger	
Planlagt	20. maj 2012	Planlagt	20. maj 2012
Trænet	20. maj 2012	Trænet	20. maj 2012
Godkendt		Godkendt	
Godkendt	20. maj 2012	Godkendt	20. maj 2012
Godkendt	20. maj 2012	Godkendt	20. maj 2012

MÅL?

- Mælkeydelse
- Celletal
- Mastitis
- Døde dyr
- Behandlinger af kalve
- Ødelagte ting

SEGES

Døde køer

[illegible]

Mål: max 6 Pr. år

Dage siden sidste døde ko

Opfølgning af mål

Medarbejderne følger op på deres mål

Hvis målene er i RØD

- Hvad er der sket?
- Hvorfor er det sket?
- Hvad har vi tænkt os at gøre ved det?
- Hvornår?

Opfølgning på målene undervejs

- Hvor er vi nu?
- Hvordan har I oplevet det?
- Hvad var godt, hvad kan vi lære af?
- Hvad skal vi korrigere?
- Nye indsatser?

(Gårdens navn)

1. Højdrægtig ko - SOP!

1.1 Tjek koens Para TB status:

☺ ko => Grøn

☹ ko => Gul og Rød

☹ ko => Kalven skal flyttes fra koen umiddelbart efter fødslen.

1.2 Flyt koen til kælvningsboksen (2-3) dage før kælvning ved uro, spændtyver eller blød eller hævet skedeåbning.

Senest ved uro, afgang af fostervand, tilsynekomst af lemmer.

1.3 Klargør kælvningsboksen hver (anden) dag ved at:

- Muge ud
- Strø med halm

(Gårdens navn)

1. Højdrægtig ko - SOP! (ALTERNATIV)

1.1 Tildel dagligt/goldko

- 150 g energitilskud
- 2 kg kraftfoder
- 100 g goldkomplement

1.2 Tjek koens Para TB status:

☺ ko => Gule øremærker

☹ ko => Røde øremærker

1.3 Flyt koen til kælvningsboks:

☺ ko => Grøn kælvningsboks

☹ ko => Rød kælvningsboks

☹ ko => Flyt kalv umiddelbart efter fødslen

(Gårdens navn)

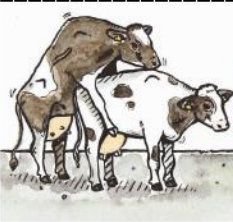
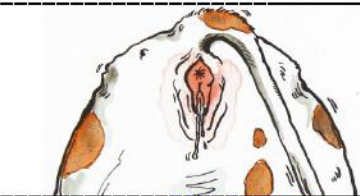
2. Fødselstegn – SOP!

2.1 Spændtyver

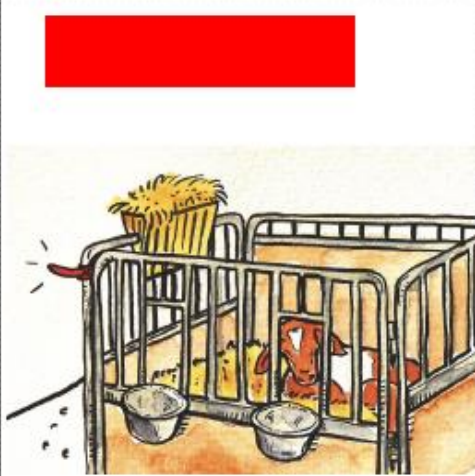
2.2 Blød og hævet skedeåbning
Bløde bækkenbånd

2.3 Uro og/eller presseveer
Koen lægger og rejser sig, tripper i båsen, går for sig selv.

1. Reproduktion - Brunsttegn!

1.1	Dyret står ved opspring. Dyret springer på forenden af andre dyr, og forsøger opspring. Dyret hviler kæben på krydset af et andet dyr.	
1.2	Forøget interesse i andre dyr - slikker, nusser - snuser til andre dyrs skeder - stanger med andre - brøler - opmærksom!	
1.3	Lyserød hævet skedeåbning med trådtrækkende slimet udflåd. <u>Fodermester</u>- Check Aktivitetsmåler	
1.4	Holder på mælken - ændret adfærd	

5. Mark the Pen – What to do!

Green strip = Calf is feed colostrum	
6.2 Red strip = Calf in treatment Electrolyte or Aquacycline	

5 S

- **Sorter:** Fjerne ting, som ikke anvendes
- **Systematiser:** Finde faste pladser til hver ting
- **Skrub og skur samtidig**
- **Standard:** Hvordan skal tingene se ud?
- **Selvdisciplin**

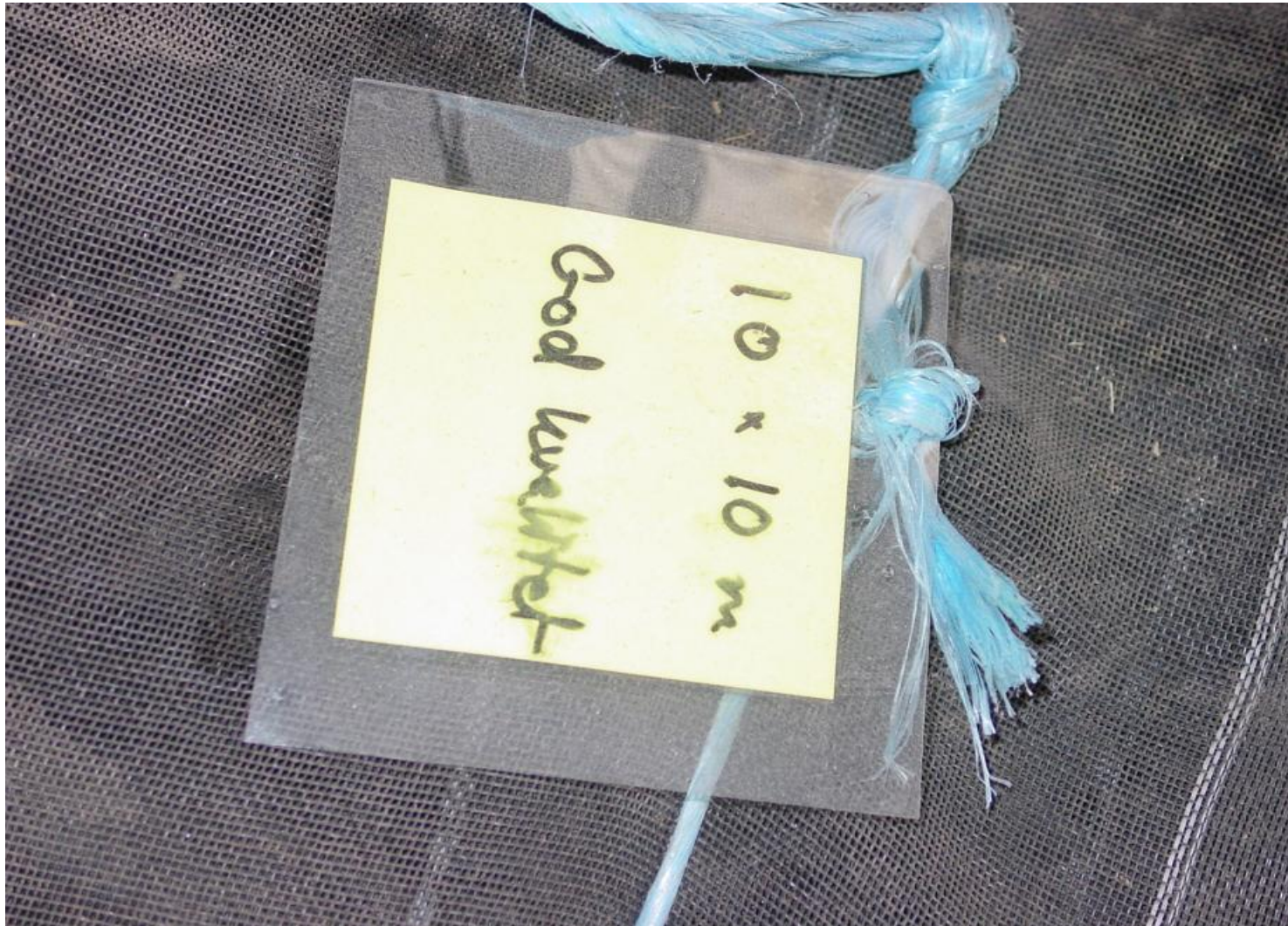

Tag et billede!

Standard

1. august 2019 51

Selvdisciplin

Ugentlig 5S audit - stalden

uge nr. _____

Nr.	Beskrivelse	Ja (x)	Nej (x)	Korrigerende handling	Ansvarlig
1	Er alle aktiviteter udført iht. rengøringsplanen for seneste uge				
2	Er alle redskaber iht. standarden				
3	Er alle "værktøjer" mv. placeret på faste, markerede pladser				
4	Er malkestalden iht. standarden				
5	Er kalvekøkkenet iht. Standarden				
6	Er gulvarealet ryddet og iht. standarden				
7	Er der orden på white boards				
8	Er der lavet action plan på sidste uges afvigelser i denne audit				

Audit gennemført af:

Dato:

Tidspunkt:

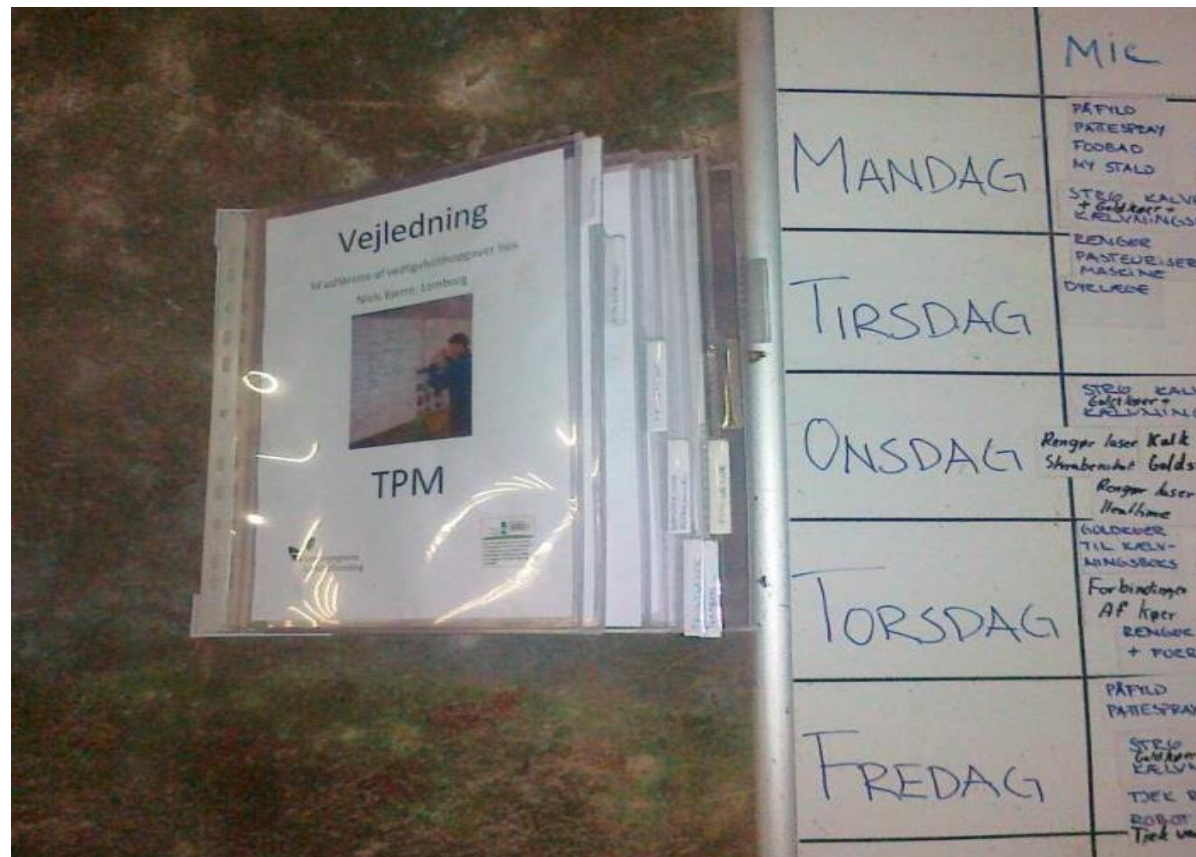
Hvordan anvendes 5S audits?

- Hver uge gennemgås området, og der svares "Ja" eller "Nej" til ovenstående spørgsmål
- Hvis der svares "Nej" til et spørgsmål skal der tilføjes en kommentar med korrigerende handling
- Antallet af "Ja" aflæses og plottes ind på grafen

Resultat – før og efter

TPM – total produktions vedligehold

TPM

- Total produktionsvedligehold
- Forebyggende vedligehold
- Undgå spild, stop og fejl
- Personalet uddannes i at klare vedligehold og reparationer
- Systematik omkring vedligehold

Hvordan kommer vi i gang?

- Snak om hvilke maskiner det drejer sig om
- Diskuter, hvad behovet er
 - SOP
 - Tjeklister
 - Logbøger
- Tag billeder + opsætning
- Implementering
- Fastholdelse

TPM - konkret

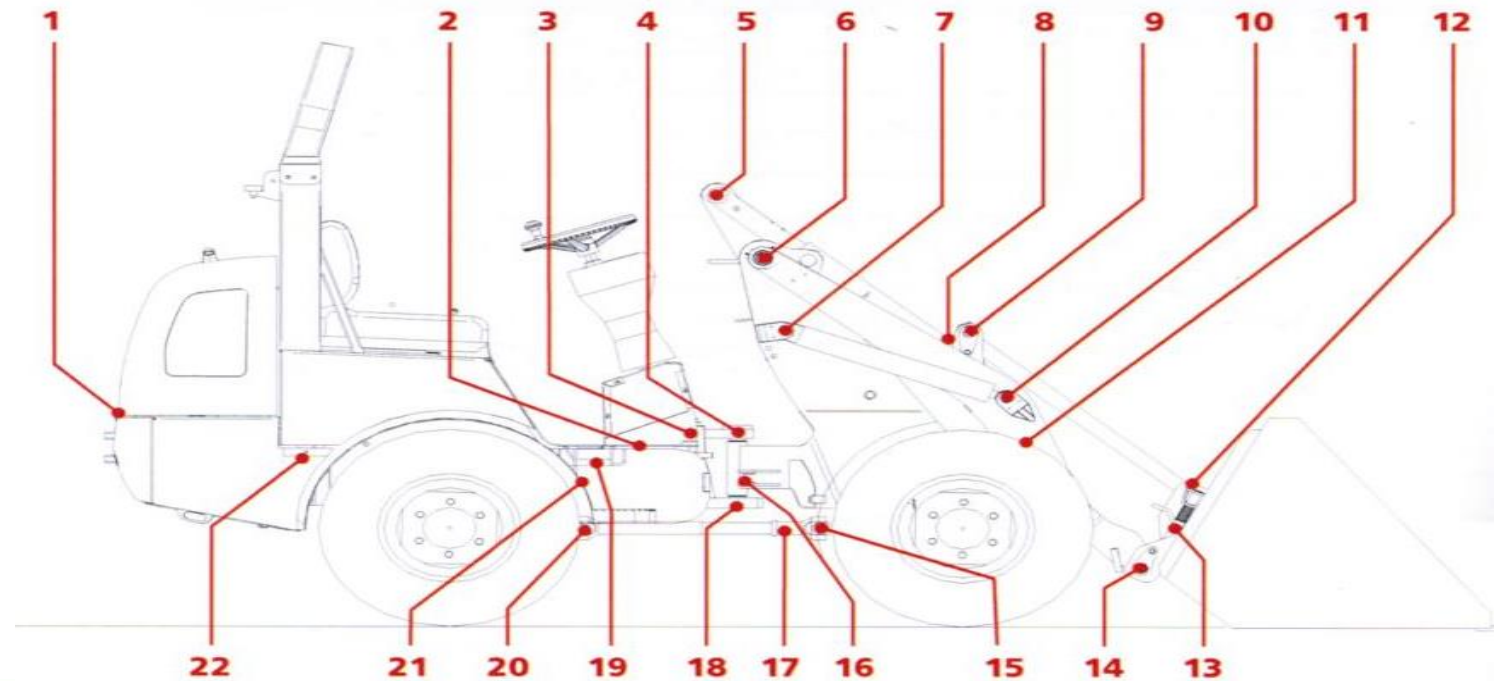
- Lav en vurdering af, hvor bedriften er
- List alle maskinerne op
- Prioriter maskinerne alt efter om de er røde, gule eller grønne

Rød: Maskiner som altid skal køre, må aldrig stå stille

Gul: Maskiner som må stå stille 1 dag

Grøn: Maskiner som må stå stille 2-3 dage

Smøre minilæsser

Pos	Smørested	Antal nipler
1	Hængsler til motorhjelman	[2]
2	Bremsepedal-lejring	[2]
3	Gaspedal	[1]
4	Midterste kardanleje oppe	[2]
5	Tipcylinder bag	[1]
6	Løftestels-lejring	[2]
7	Løftecylinder bag	[2]
8	Tipcylinder foran	[1]
9	Trækstang bag	[1]
10	Løftecylinder foran	[2]
11	Lejring mellemarm	[1]

Pos	Smørested	Antal nipler
12	Trækstang foran	[1]
13	Værktøjslåsebolt	[2]
14	Omdrejningspunkt værktøjsoptagelse	[2]
15	Kardanaksel foran	[1]
16	Styre-cylinder foran	[1]
17	Kardanaksel skydestykke	[1]
18	Midterste kardanleje nede	[1]
19	Hængsel til førerplads foran	[1]
20	Kardanaksel bag	[1]
21	Styre-cylinder bag	[1]
22	Hængsel til førerplads bag	[1]

Daglig kontrol af robotter

- Tjek lille hul i pattekoppen
Skal være fri for snavs

- Tjek ingen luftudslip ved sorte dublo slanger.

Tryk "Stop"

Ugentlige opgaver

- Rengør bag fodertrug

Fjern skærm

Løft og vip ud

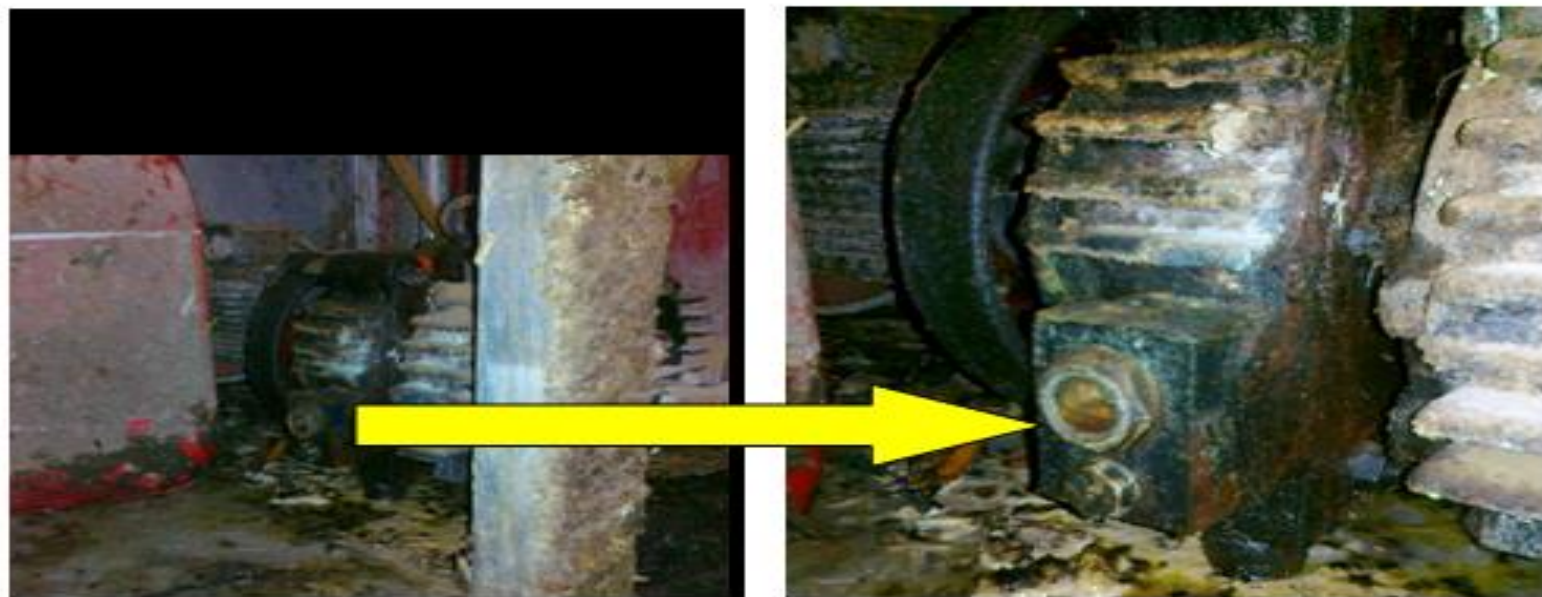

Rengør uden vand

Malkerobotter

Ugentligt

- Tjek vaccumpumpe for olie
 - o Ok niveau = olien skal være synlig i glasset

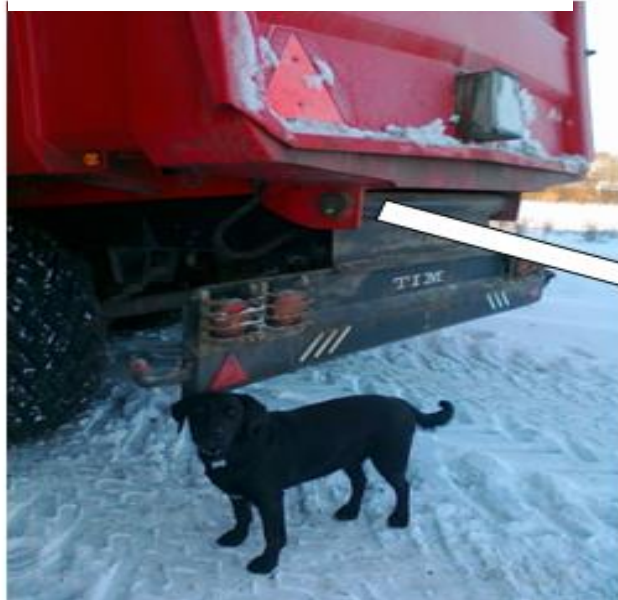

Tipvogn

Månedligt

- Tjek lys
- Smøres
- ~ OBS! smør olie inde under

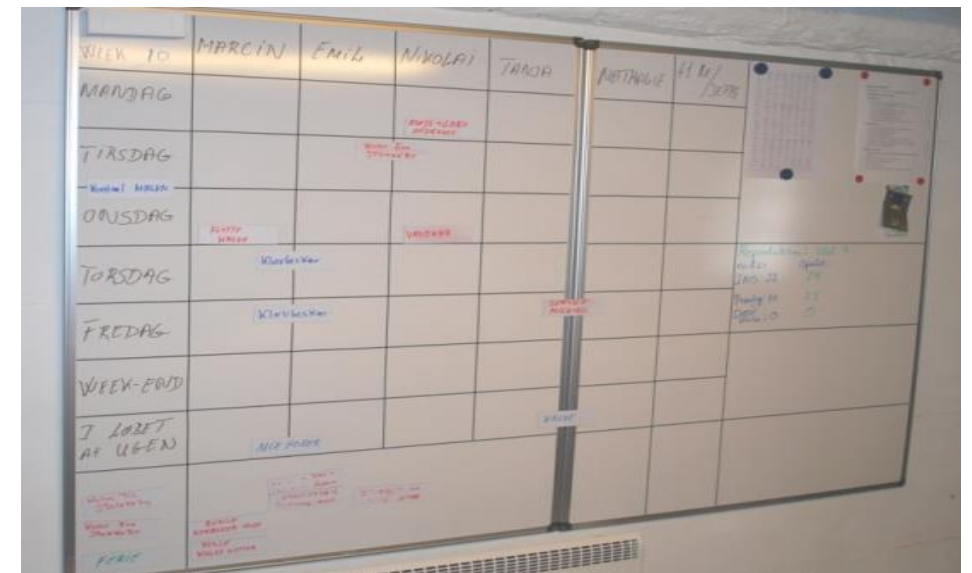

Vejledning/SOP ved WP

Weekplanneren er viktig

- Alle ugentlige opgaver skrives på et magnetbånd og placeres på tavlen
- Månedlige opgaver skrives på et magnetbånd og placeres i kommende opgaver

Tjekliste månedlige arbejdsopgaver

Skriv data og evt. initialer

	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP
Malkerobotter												
Smøre robotarm OBS 4 smørenipler												
Rengør bag fodertrug												
<i>Hver anden måned</i>												
Skift pattegummi												
Kontroller snore												
Minilæsser												
Tjek kølevæske												
Blæs køler ren												
Tjek hydraulikolie												
Rense luftfilter												
Tjek dæktryk = 4,2 bar												
Skrabeanlæg												
Tjek hydraulikolie												
Frontlæsse traktor												
Smøre frontlæsser												
Tjek hydraulikolie												
Rense luftfilter												
Heattime												
Aftør infrarød laser												
Køletank												
Tjek kølevæske niveau												
Tjek kølevæske frysepunkt												
Tjek freon niveau												
Blæs køler ren												
Foderanlæg												
Tjek olieniveau												
Smørring af aksel												
Rengør ruller												
Tjek om bånd er stramme												
Valser												
Smørring												

[illegible]

Periodiske arbejdsopgaver

[illegible]

Hvad skal I være opmærksomme på

Forskellighed

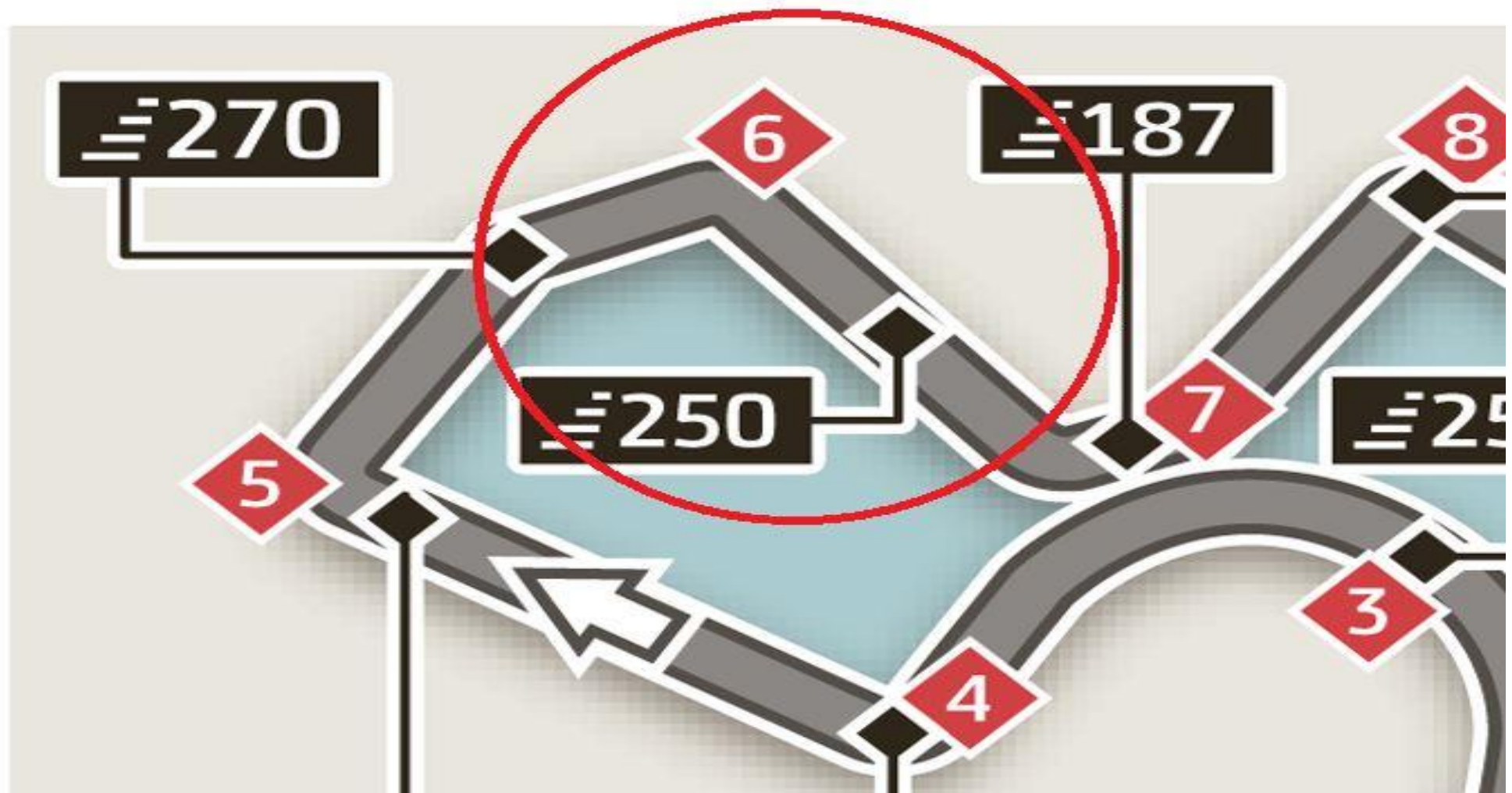

Der er mange måder at være klog på og mange måder at lære på

- Fagligt stærke – god til at modtage ved at læse
- God til at bruge deres hænder – kan fikse alting
- Fortrinlig lugtesans – kan lugte en ketose på lang afstand
- Kan mærke en yverbetændelse inden den næsten er der

Helhed eller detalje

Hvordan får jeg mere ud af medarbejderne?

- Vær åben overfor medarbejdernes forskellighed

Spot først

- Se om medarbejderen har fokus på helheden eller detaljen
- Har de brug for at få hele billedet for at kunne arbejde med en opgave?
- Foretrækker de at arbejde trin for trin med hver enkelt detalje?

Helhedsorienterede mennesker

Kendetegn

- Sætter spørgsmålstegn ved tingene
- Har brug for at få at vide, hvorfor de skal lære en bestemt ting
- Gode til at koncentrere sig om flere ting på samme tid
- Finder forskellige løsninger

Hvorfor

- Hvis de forstår, hvordan de kan bruge viden, bliver de meget mere motiverede

Detaljeorienterede mennesker

Kendetegn

- Foretrækker at gennemgå det, de skal lære trin for trin
- Elsker orden
- Gode til at planlægge
- Gennemfører ting i logisk rækkefølge
- Brug for klare og logiske svar på spørgsmål

Hvorfor

- Har brug for logik

Vi lærer alle forskelligt

Læringsstil er

- Måden vi modtager informationer på
- Måden vi bearbejder ny viden i hjernen
- Måden vi lagrer viden i hjernen

Der er 4 læringsstile

- Høre
- Se
- Røre

Læring ved at høre

- De traditionelle
- De lærer rent faktisk noget på landbrugsskolen
- Bruger deres ører, når de lærer
- Lærer bedst ved at lytte eller tale
- De kan godt lide at genfortælle
- Kan ofte referere det, de har fået fortalt tidligere
- Snakker altid om den opgave, de er i gang med

De Visuelle

- Bruger deres øjne, når de lærer
- Skal se tingene for at forstå dem
- Skal helst have tingene på skrift eller i billeder for at forstå dem
- Kan tit huske ting, de har set eller læst for længe siden
- Holder tit styr på, hvad de andre laver

De Taktile

- Bruger deres hænder, når de lærer
- Lærer bedst ved at røre ved noget samtidig
- Tager notater eller rører ved alting
- Bruger deres finmotorik til at lære

De Kinæstetiske

- Bruger hele kroppen, når de lærer
- Tænker og modtager bedst ved at bevæge sig
- Har et højt aktivitetsniveau og holder meget af at være praktiske
- Arbejder, mens de lærer
- Bruger deres grov motorik til at lære

Husk Tre ting

Tre ord

- Vise
- Forklare
- Øve

Vise

(Gårdens navn)

1. Højdrægtig ko - SOP!

1.1 Tjek koens Para TB status:

😊 ko => **Grøn**

☹️ ko => **Gul og Rød**

☹️ ko => Kalven skal flyttes fra koen umiddelbart efter fødslen.

1.2 Flyt koen til kælvningsboksen ____ (2-3) dage før kælvning ved uro, spændt yver eller blød eller hævet skedeåbning.

Senest ved uro, afgang af fostervand, tilsynekomst af lemmer.

1.3 Klargør kælvningsboksen hver ____ (anden) dag ved at:

- Muge ud
- Strø med halm

(Gårdens navn)

1. Højdrægtig ko - SOP! (ALTERNATIV)

1.1 Tildel dagligt/gold ko

- 150 g energitilskud
- 2 kg kraftfoder
- 100 g goldkomplekset

1.2 Tjek koens Para TB status:

😊 ko => **Gule øremærker**

☹️ ko => **Røde øremærker**

1.3 Flyt koen til kælvningsboks:

😊 ko => Grøn kælvningsboks

☹️ ko => Rød kælvningsboks

☹️ ko => Flyt kalv umiddelbart efter fødslen

(Gårdens navn)

2. Fødselstegn – SOP!

2.1 Spændt yver

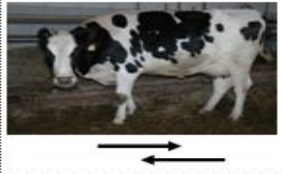
2.2 Blød og hævet skedeåbning

Bløde bækkenbånd

2.3 Uro og/eller presseveer

Koen lægger og rejser sig, tripper i båsen, går for sig selv.

Forklare

Øve

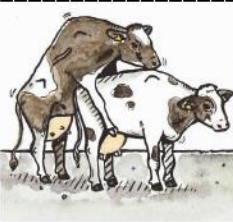
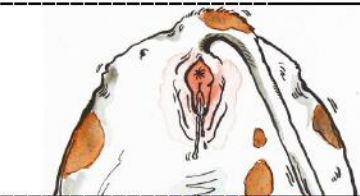
Opsummering

1. Lær medarbejderne at se
2. Accepter forskelligheden
3. Helheden eller detaljen
4. Indlæring er forskellig
5. Tre gyldne ord
 - Vise
 - Forklare
 - Øve

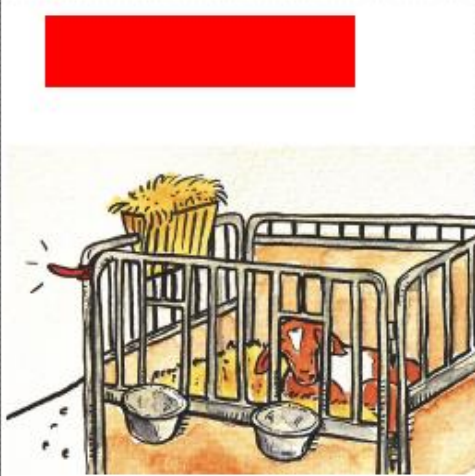
Opgaven til i morgen

- Gå sammen i grupper
- Lav ENTEN en SOP eller TPM
- Husk på at værktøjet skal kunne bruges af alle
- Lav en implementerings plan for, hvordan I vil sætte det nye værktøj i gang
 - Hvem skal lave den ?
 - Hvilke elementer skal med ?
 - Hvordan vil I følge op på den ?
 - Hvad vil I gøre hvis den ikke virker ?

1. Reproduktion - Brunsttegn!

1.1	Dyret står ved opspring. Dyret springer på forenden af andre dyr, og forsøger opspring. Dyret hviler kæben på krydset af et andet dyr.	
1.2	Forøget interesse i andre dyr - slikker, nusser - snuser til andre dyrs skeder - stanger med andre - brøler - opmærksom!	
1.3	Lyserød hævet skedeåbning med trådtrækkende slimet udflåd. <u>Fodermester</u>- Check Aktivitetsmåler	
1.4	Holder på mælken - ændret adfærd	

5. Mark the Pen – What to do!

Green strip = Calf is feed colostrum	
6.2 Red strip = Calf in treatment Electrolyte or Aquacycline	

Motivation

Motivationstyperne

Kendetegn

Vil gøre en forskel i en højere sags tjeneste
Er villig til at ofre meget for at yde sit allerbedste
Stræbsom og brænder for sagen
Bliver frustreret, hvis han/hun forhindres i at stræbe højt

Perfektionisten

Motiveres af

At opnå den højeste standard og gøre en forskel i en højere sags tjeneste
Sjældne men stærke kick-følelser, når det lykkes
Feedback når han/hun selv er tilfreds med sit arbejde

Ledes sådan

En klar vision
Skabe brede rammer og giv plads (vis tillid)
Meningsfyldt feedback (sjældent behov for ros)
Spørg ind til hans/hendes interesseområder
Respekter, at han/hun har højere kompetence på sit felt, end du har

Kendetegn

Betrakter arbejdet som en karriere

Henter energi udefra (udadvendt)

Er afhængig af omgivelsernes reaktion på sin præstation

Vil betragtes som den bedste indenfor sit område
(konkurrenceorienteret)

Investerer meget i arbejdet

Den resultatorienterede arbejdshest

Motiveres af

At præstere på et højt niveau set med andres øjne

Konkrete succeskriterier

Ambitiøse og klare mål

Offentligt ros

Hele tiden at ville overgå sig selv

Ledes sådan

Løbende feedback om målopfyldelse er vigtig

Skal støttes i at udvikle sig

Kan med fordel involveres i målsætningen

Skal forpligte sig til målene

Ros offentligt, det tæller ikke hvis der på to mandshånd

Kendetegn

Investerer meget i arbejdet (søger perfektion)

Præstationen er målet i sig selv

Henter energi indefra (indadvendt)

Skal have tid til at arbejde alene – tid til at være kreativ

Den opgavefokuserede arbejdshest

Motiveres af

At fordybe sig i faglige svære problemstillinger

Kick og indre tilfredsstillelse ved at præstere på et højt niveau

At bevæge sig ud af komfortzonen for at finde en løsning på en udfordrende opgave

Ledes sådan

Kræver en løsere lederskab – plads til selvbestemmelse indenfor aftalte rammer

Sparring og inspiration

Sikre fokus på de rigtige opgaver

Kendetegn

God, loyal og samvittighedsfuld medarbejder

Går på arbejde pga. af kollegaerne og en god arbejdsplads

Opgavefokuseret

Work – life – balance er helt centralt (arbejde og fritid holdes adskilt)

Påvirkes af stemningen blandt kollegaer

Ligevægtsmedarbejderen

Motiveres af

At udføre et godt stykke arbejde

Retningslinjer for, hvad et godt stykke arbejde er

Klare mål med opgaven

Systemer og procedurer

At løfte i flok eller opnå en god stemning

At holde fri til tiden (demotiveres af overarbejde)

Ledes sådan

Der er flest af denne type – derfor er arbejdspladserne ofte indrettet efter deres behov

En velorganiseret arbejdsdag med klare retningslinjer

Vil sætte pris på Lean og andre ledelsesværktøjer

Feedback, anerkendelse og ros

Kendetegn

Går på arbejde for at hæve sin løn

Fokuserer på ydre motivationsfaktorer som: Løn, bonus og arbejdstid

Vil gerne have størst muligt udbytte ved mindst mulig indsat

Udtrykker utilfredshed og har ofte større sygefravær

Arbejdstageren

Motiveres af

Aktiviteter udenfor arbejdspladsen (er ikke motiveret af sit arbejde)

Ligner en af de øvrige arketyper, men får ikke opfyldt sit motivationsbehov

Ledes sådan

Spørg ind til de bedste arbejdsdage

Spørg til hvad de motiveres af